

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Datum
2023-04-25

Diarienummer
Ä 2023–1349

Remissvar på utredningen av Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet – För tillgänglighet och beredskap

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Myndigheten har ansvar för regional utvecklings- och samordnad landsbygdspolitik och även för kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism. Våra insatser syftar till att stärka arbetet med hållbar regional utveckling i hela landet och då har utvecklingen av transportsystemet och tillgänglighet en central roll.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverkets ställningstagande

Svenska ekonomin är, i ett internationellt perspektiv, liten och exportinriktad. Av den anledningen finns det ett behov i näringslivet av hög tillgänglighet till kunder, underleverantörer och möjlighet till kompetensförsörjning från hela världen. Därför har flyget och Arlanda flygplats en särställning som nod för internationella transporter. Tillväxtverket anser att utredningen väl beskriver och pekar på flygets betydelse för Sverige som helhet och för näringslivets konkurrenskraft och möjligheter att utvecklas. Samtidigt har utredningen inte i tillräckligt hög utsträckning beakta flyget som en del av hela transportsystemet vilket vi anser vara en brist. Vi anser vidare att utredningens förslag inte beaktar utvecklingen av resenärer inom inrikesflyget i tillräcklig omfattning. Tillväxtverkets uppfattning är att ökningen av antalet flygresenärer drivs av internationellt flygresande, genom såväl affärs- som privatresenärer, vilket också beskrivs i en annan utredning.¹ Detta bekräftas också av en rapport som Tillväxtverket i samverkan med andra myndigheter har tagit fram

---

¹ Utredningen *Arlanda flygplats – en plan för framtiden* (Ds 2000:11) peka också på att det är det internationella resande som antas öka och då med fokus på såväl turism som affärsresenärerna.

gällande utveckling av utländska besökare och deras resor till Sverige.² Avsaknaden av dessa perspektiv uppfattar vi har påverkat utformning och inriktning på förslagen som presenteras i utredningen.

Tillväxtverkets svar på förslagen i utredningen

1. Statens respektive regionernas åtagande för luftfartssystemet

För att uppnå hållbar utveckling i hela landet är transportsystemet av central betydelse. God tillgänglighet är också ett strategiskt område i den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.³ För att uppnå detta har flyget en betydande roll samtidigt utgör flyget en del i ett större transportsystem. Näringslivets konkurrenskraft är beroende av att hela transportsystemet fungerar och hur de ingående delarna i transportsystemet utvecklas i samverkan för att helheten ska möta behov och krav som finns. Det gäller även förutsättningarna för att alla regioners utvecklingspotential ska tillvaratas. Flyget löser inte dessa behov och utmaningar utan är en länk i en större kedja. Staten och regionerna har en central roll i att säkerställa och möjliggöra för samverkan och koordinering mellan såväl trafikslag som systemets aktörer.

Tillväxtverket delar slutsatsen och anser att detta samlade ansvar ska kopplas till transportsystemet som helhet, för att säkerställa samverkan och koordinering mellan systemets många aktörer.

2. Kategorisering av flygplatser

Tillväxtverket ser positivt på arbetet med att kategorisera flygplatser i och med att det skapar ytterligare förståelse om flygplatsens betydelse i ett nationellt perspektiv. Samtidigt anser vi att denna kategorisering inte i tillräckligt stor omfattning beaktar hela transportsystemet och förändringar som sker. Dessutom har inrikestrafiken minskat under en längre tid och ökad tillgänglighet genom digitaliseringen kan medföra att behovet av inrikesresor minskar, framför allt för affärsresenärerna. Dessa aspekter resulterar i att kategoriseringen inte utgör ett tillräckligt bra underlag utan behöver utvecklas vidare med fler indikatorer och en bredare omvärldsanalys för att kunna utgöra ett underlag att basera det framtida statliga ansvaret för flygplatserna och det svenska flygplatssystemet.

3. Nationellt basutbudet av flygplatser

Tillväxtverket har inga synpunkter på valet av flygplatser utan ser positivt på att staten tar ett samlat ansvar för att säkerställa tillgängligheten. Samtidigt anser vi att ytterligare utredningar behövs för att säkerställa att dessa ytterligare flygplatser är

---

² *Flygets roll för besöksnäring och miljö* (Copenhagen Economics, 2021) Framtagen av Tillväxtverket och 15 ytterligare aktörer som ingår i myndighetsgruppen för turism och besöksnäring.

³ Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030 (uppdatera med länk)

motiverade utifrån den historiska utvecklingen av passagerarantalet inom inrikesflyget och utveckling av transportsystemet som helhet.

3. Ändrade förutsättningar för Swedavia AB

Tillväxtverket har inga synpunkter på detta förslag.

4. Stöd till de icke statliga flygplatserna bör både ökas och villkoras

Tillväxtverket ser positivt på villkor för att främja ett hållbart resande i linje med det turismpolitiska målet som är att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet.

5. Ett ökat regionalt inflytande för flyglinjer med allmän trafikplikt och upphandlad flygtrafik

Tillväxtverket ser positivt på att regeringen ger Trafikverket i uppdrag att vidareutveckla en modell och process som möjliggör ett utökat regionalt inflytande och möjlighet för kommunala och regionala myndigheter att föreslå och finansiera flyglinjer med allmän trafikplikt.

6. Nätet av beredskapsflygplatser bör utvidgas och förutsättningarna utvecklas

Ur ett företagarperspektiv vill Tillväxtverket betona vikten av långsiktiga spelregler, tydliga förutsättningar och rimliga ersättningar för dessa aktörer. Tillväxtverket har inga ytterligare synpunkter på detta förslag.

7. Ett kompletterande nät av helikopterflygplatser för samhällsviktig verksamhet

Tillväxtverket har inga synpunkter på detta förslag.

8. Luftfarten bör ställas om

Tillväxtverket vill betona vikten av omställning till ett hållbart transportsystem, inklusive luftfart, för att nå Sveriges turismpolitiska mål och klimatmålen. Genom att ställa ökade krav på omställningen inom flyget kan också nya tekniker och företag utvecklas i Sverige som på sikt kan medföra positiva effekter för företag och branschens konkurrenskraft.

9. Miljöprövning för flygplatser med samhällsviktig luftfart

Tillväxtverket har inga synpunkter på detta förslag.

10. Den långsiktiga inriktningen bör tydliggöras

Tillväxtverket instämmer med detta förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av tf avdelningschef Patrik Sällström. Daniel Fahlander har varit föredragande. I handläggningen har även enhetschef Åsa Bjelkeby, Per Johansson och Linnea Ax deltagit.

Patrik Sällström

Daniel Fahlander